

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 935

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 21 noiembrie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
973.	— Decret pentru numirea unui vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție	2
974.	— Decret pentru numirea unui vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 431 din 21 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală	3–5
	Decizia nr. 611 din 22 septembrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 85 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România	6–7
	★	
	Opinie separată	8

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****pentru numirea unui vicepreședinte
al Înaltei Curți de Casație și Justiție**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 53 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.356 din 14 noiembrie 2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna judecător dr. Gabriela-Elena Bogasiu se numește în funcția de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție pe o perioadă de 3 ani.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 21 noiembrie 2016.
Nr. 973.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****pentru numirea unui vicepreședinte
al Înaltei Curți de Casație și Justiție**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 53 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 40 lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.357 din 14 noiembrie 2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul judecător dr. Ilie-Iulian Dragomir se numește în funcția de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție pe o perioadă de 3 ani.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 21 noiembrie 2016.
Nr. 974.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 431

din 21 iunie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală

Mona-Maria Pivniceru	— președinte
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Nicolae-Răzvan Micul în Dosarul nr. 2.986/277/2015 al Judecătoria Pătârlagele, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.592 D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarele nr. 1.593 D/2015, nr. 1.594 D/2015, nr. 1.595 D/2015 și nr. 1.684 D/2015, ce au ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Nicolae-Răzvan Micul în dosarele nr. 2.947/277/2015, nr. 2.947/277/2015, nr. 3.090/277/2015 și nr. 3.128/277/2015 ale Judecătoria Pătârlagele și Marin Frunză în Dosarul nr. 18.018/233/2015 al Judecătoria Galați. La apelul nominal se constată lipsa autorilor excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

4. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a excepției de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus menționate, din oficiu, pune în discuție conexarea Dosarelor nr. 1.593 D/2015, nr. 1.594 D/2015, nr. 1.595 D/2015 și nr. 1.684 D/2015 la Dosarul nr. 1.592 D/2015. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea Dosarelor nr. 1.593 D/2015, nr. 1.594 D/2015, nr. 1.595 D/2015 și nr. 1.684 D/2015 la Dosarul nr. 1.592 D/2015, care este primul înregistrat.

5. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Se arată, în acest sens, că scopul amenzii judiciare este acela de a asigura respectarea solemnității ședinței de judecată și că simpla interpretare gramaticală a textului criticat permite destinatarilor acestei norme să înțeleagă care este conduita pe care trebuie să o adopte, nefiind necesară intervenția legiuitorului cu privire la formularea unei definiții legale a termenului de „*ireverențios*”.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierile din 9 octombrie 2015, pronunțate în dosarele nr. 2.986/277/2015, nr. 2.947/277/2015, nr. 3.090/277/2015, nr. 3.128/277/2015 și nr. 18.018/233/2015, **Judecătoria Pătârlagele și Judecătoria Galați au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Nicolae-Răzvan Micul și Marin Frunză în cauze având ca obiect soluționarea unor cereri de

anulare a unor amenzi judiciare dispuse conform art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii arată că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) cu privire la calitatea legii, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (3) cu privire la dreptul la un proces echitabil, art. 53 alin. (1) cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 124 alin. (2) referitor la înfăptuirea justiției, art. 126 alin. (1) cu privire la instanțele judecătorești, art. 132 alin. (1) referitoare la statutul procurorilor, precum și prevederile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la dreptul la un proces echitabil și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție privind protecția proprietății. Se susține, în acest sens, că amenda judiciară prevăzută prin textul criticat reprezintă o sancțiune cu caracter penal cu scop represiv, în sensul dispozițiilor art. 6 din Convenție. Sunt invocate Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 2 septembrie 1998 și 21 februarie 1984, pronunțate în cauzele *Kadubec împotriva Slovaciei și Öztürk împotriva Germaniei*, prin care s-a reținut că reglementările interne au o valoare relativă în privința calificării unei sancțiuni ca fiind de natură penală și, respectiv, că o eventuală distincție între contravenții și infracțiuni în legislația internă a statelor membre nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de sancțiuni din sfera de aplicare a dispozițiilor art. 6 din Convenție. Se arată, de asemenea, că norma criticată înlătură caracterul echitabil al procesului penal, întrucât nu prevede și sancționarea judecătorului sau a procurorului pentru manifestări ireverențioase față de părți sau față de avocatul acestora, motiv pentru care textul criticat contravine, totodată, principiului egalității în drepturi. Se mai susține că textul criticat este lipsit de claritate, precizie și previzibilitate, întrucât sintagma „manifestare ireverențioasă” nu este definită, în mod expres, în legislația în vigoare, condiții în care conținutul acesteia este lăsat la aprecierea procurorului, aspect care, având în vedere caracterul penal al sancțiunilor stabilite prin art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, determină încălcarea, prin textul criticat, a dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenție și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, precum și prevederilor constituționale invocate în susținerea excepției.

8. **Judecătoria Pătârlagele** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că autorul excepției pleacă de la premisa nereală a caracterului penal al normei criticate și al sancțiunii amenzii judiciare prevăzute de aceasta, în condițiile în care amenda judiciară are un caracter administrativ, și nu penal, dovadă fiind modalitatea de executare a unei astfel de sancțiuni, care se face, potrivit art. 577 din Codul de procedură penală, conform regimului recuperării creanțelor bugetare, și nu potrivit art. 559 din același cod referitor la punerea în executare a amenzii penale. Se susține, totodată, că prevederile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală nu contravin principiului egalității în drepturi și nici dreptului la un proces echitabil. În acest sens, se arată că, în vederea asigurării ordinii și solemnității ședinței, dispozițiile Codului de procedură penală instituie, în mod distinct, atât drepturile, cât și obligațiile

tuturor participanților la procesul penal. Astfel, în vederea realizării scopului anterior arătat, legiuitorul a reglementat posibilitatea aplicării amenzilor judiciare de către organul de urmărire penală, de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată, în cazul nerespectării de către ceilalți participanți la procesul penal a obligațiilor de disciplină în cursul desfășurării ședințelor, prin manifestări ireverențioase la adresa organelor judiciare. Se arată că acest mecanism juridic de asigurare a solemnității ședințelor pe parcursul procedurilor judiciare nu este de natură a contraveni dispozițiilor constituționale și convenționale invocate de autorul excepției.

9. **Judecătoria Galați** opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Se susține că se impune redactarea textului criticat într-o manieră clară, precisă și previzibilă, conform standardelor constituționale și convenționale referitoare la protecția drepturilor fundamentale invocate în cauză, așa încât orice participant la procesul penal să poată înțelege care sunt acțiunile prin care ar putea intra sub incidența acestuia. Se arată că sintagma „manifestări ireverențioase” nu este definită în legislația în vigoare, motiv pentru care nu respectă standardele specifice calității legii, impuse prin prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție și prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Se face trimitere la Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 35.

10. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

11. **Guvernul** opinează că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, și, în subsidiar, neîntemeiată. Pe de o parte, se susține că autorii excepției de neconstituționalitate enumeră mai multe dispoziții pe care le apreciază ca fiind neconstituționale fără să arate în ce constă fiecare încălcare în parte, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate apare ca fiind inadmisibilă. Se face trimitere, în acest sens, la Decizia Curții Constituționale nr. 27 din 15 ianuarie 2008, prin care s-a statuat că sesizările adresate Curții Constituționale trebuie motivate și, ca atare, aceasta nu se poate substitui autorilor excepției în ceea ce privește invocarea unor texte constituționale pretins încălcate și a unor motive de neconstituționalitate, precum și că acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil în raport cu dispozițiile art. 146 din Constituție. Pe de altă parte, se arată că textul criticat nu contravine dispozițiilor constituționale enumerate de autorii excepției. Se susține că acestea se aplică în mod egal tuturor persoanelor, motiv pentru care nu încalcă prevederile art. 16 din Legea fundamentală, că acestea nu încalcă garanțiile specifice dreptului la un proces echitabil, nefiind de natură a contraveni prevederilor art. 21 din Constituție și, totodată, că textul criticat nu încalcă dispozițiile art. 53 alin. (1), art. 124 și art. 132 alin. (1) din Constituție.

12. **Avocatul Poporului** susține că textul criticat este constituțional. Se arată că prevederile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală sunt clare, precise și previzibile, permițând destinatarilor normei să își adapteze conduita la conținutul lor, motiv pentru care acestea nu încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. Se susține, de asemenea, că textul criticat nu încalcă principiul egalității în drepturi, întrucât se aplică în mod egal tuturor destinatarilor normei. Se mai arată că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală nu contravin nici normelor constituționale ce reglementează accesul liber la justiție și activitatea judecătorilor și a procurorilor, din acest punct de vedere critica formulată vizând, mai degrabă, aspecte ce țin de modul de interpretare și aplicare a textului criticat în situațiile concrete în care se află autorii excepțiilor.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut: „*Următoarele abateri săvârșite în cursul procesului penal se sancționează cu amendă judiciară de la 500 lei la 5.000 lei: [...] i) manifestările ireverențioase ale părților, martorilor, experților, interpreților sau ale oricăror alte persoane față de judecător sau procuror; [...]*”.

16. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) cu privire la statul român, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (3) cu privire la dreptul la un proces echitabil, art. 53 alin. (1) cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 124 alin. (2) referitor la înfăptuirea justiției, art. 126 alin. (1) cu privire la instanțele judecătorești, art. 132 alin. (1) referitoare la statutul procurorilor, precum și prevederile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la dreptul la un proces echitabil și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție privind protecția proprietății.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că amenda judiciară este o sancțiune procesual penală aplicabilă în caz de săvârșire a vreuneia dintre abaterile judiciare prevăzute de Codul de procedură penală. Aceasta are rolul de a disciplina comportamentul procesual al participanților la procesul penal și al terțelor persoane care se prezintă în fața organelor judiciare, în vederea asigurării solemnității specifice procedurilor judiciare, a menținerii ordinii în timpul desfășurării procedurilor, în scopul îndeplinirii corecte și în timp util de către participanții la procesul penal a obligațiilor ce le revin.

18. Pentru aceste motive, dispozițiile procesuale penale referitoare la amenda judiciară sunt prevăzute în Partea generală a Codului de procedură penală, ele fiind aplicabile în cazul tuturor etapelor și actelor procesuale reglementate prin partea specială a aceluiași cod, cu excepțiile prevăzute, în mod expres, prin dispozițiile art. 283 din Codul de procedură penală, care prevăd că anumite acte constituie abateri judiciare doar în condițiile săvârșirii lor doar în cursul urmăririi penale sau doar în cursul judecării.

19. Abaterile judiciare sunt reglementate, în mod exhaustiv, prin enumerarea în cuprinsul art. 283 din Codul de procedură penală a conduitelor care pot constitui abateri judiciare și a situațiilor în care acestea pot fi constatate, unde printre conduitele astfel prevăzute de legiuitor face parte cea reglementată prin textul criticat, respectiv manifestările ireverențioase ale părților, martorilor, experților, interpreților sau ale oricăror alte persoane față de judecător sau procuror.

20. Cu privire la critica de neconstituționalitate potrivit căreia textul criticat încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât sintagma „*manifestări ireverențioase*” nu este definită în legislația în vigoare, Curtea constată că, într-adevăr, nici Codul penal și Codul de procedură penală, nici restul legislației în vigoare nu definesc noțiunea de „*manifestări ireverențioase*”, această lipsă a definirii expresiei anterior arătate semnificând faptul că legiuitorul i-a atribuit acesteia semnificația uzuală.

Potrivit Dicționarului Explicativ al Limbii Române, prin „manifestare ireverențioasă”, se înțelege o atitudine lipsită de respect. De altfel, aceasta este și atitudinea sancționată de legiuitor, ca abatere săvârșită în cursul procesului penal, cu amenda judiciară, atunci când actele ce exprimă lipsa de respect față de instanța de judecată sau față de procuror sunt săvârșite de către părți, martori, experți, interpreți sau alte persoane.

21. Pentru aceste motive, Curtea reține că lipsa unei definiții legale a sintagmei „manifestări ireverențioase” nu afectează claritatea, precizia și previzibilitatea textului criticat, așa încât să poată fi reținută încălcarea, prin prevederile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, a dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție. În acest sens, Curtea constată că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală sunt clare, precise și previzibile, permițând destinatarilor normei să își adapteze conduita la exigențele impuse de legiuitor (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015, par. 29).

22. Așa fiind, chiar și în condițiile calificării amenzii judiciare, prevăzute la art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, drept pedeapsă penală în sensul dispozițiilor Convenției, nu poate fi reținută critica autorilor excepției, conform căreia lipsa definirii noțiunii de „manifestări ireverențioase” este de natură a încălca principiul legalității incriminării și, prin urmare, a dispozițiilor constituționale și convenționale referitoare la dreptul la un proces echitabil, prevăzute la art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală și la art. 6 par.1 din Convenție.

23. În ceea ce privește susținerile autorilor excepției, potrivit cărora textul criticat creează discriminare, prin sancționarea cu amendă judiciară doar a manifestărilor ireverențioase ale părților, martorilor, experților, interpreților sau ale oricăror alte persoane față de judecător sau procuror, fără a sancționa aceleași acte săvârșite de procuror sau de instanța de judecată față de participanții la procedurile judiciare enumerați în textul criticat, Curtea constată că cele două categorii de persoane anterior arătate nu se află în situații juridice identice, datorită rolului diferit pe care acestea îl au în cadrul procesului penal. În acest sens, Curtea reține că scopul reglementării abaterilor judiciare, prin prevederile art. 283 din Codul de procedură penală, este acela de asigurare a unei desfășurări a procedurii judiciare, prin sancționarea faptelor care pot stânjeni aflarea adevărului și realizarea justiției penale. Așa fiind, logica unei astfel de reglementări implică sancționarea participanților la procedura judiciară desfășurată în fața procurorului sau a instanței de judecată pentru tulburarea activității acestor organe. Eventualele conduite necorespunzătoare ale acestor participanți

la procesul penal (respectiv ale judecătorului și procurorului) sunt supuse unui regim sancționator diferit, având ca temei legal dispozițiile art. 99 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, ce reglementează faptele care constituie abateri disciplinare ale acestora, precum și dispozițiile art. 100 din aceeași lege, care prevăd sancțiunile aplicabile în cazul săvârșirii lor.

24. Având în vedere aceste considerente, Curtea constată că, în ipoteza reglementată prin art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, participanții la procedurile judiciare enumerați în cuprinsul textului criticat, care au obligația de a manifesta respect cu ocazia participării la diferite acte procesuale pe parcursul desfășurării procesului penal, se află într-o situație juridică diferită de cea a judecătorului și a procurorului, ca organe judiciare ce au obligația îndeplinirii actului de justiție. Așa fiind, sancționarea de către legiuitor a manifestărilor ireverențioase ale părților, martorilor, experților, interpreților sau ale oricăror alte persoane față de judecător sau procuror nu este de natură a discrimina prima categorie de participanți la procedurile judiciare în raport cu cea de-a doua, motiv pentru care nu poate fi reținută încălcarea, prin dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, a prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că principiul egalității impune acordarea de către legiuitor a unui regim juridic similar doar persoanelor aflate în situații juridice identice (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 24 din 17 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 29 februarie 2012, Decizia nr. 995 din 22 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 15 ianuarie 2013 și Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015, paragrafele 26—28).

25. Curtea reține că prevederile art. 53 din Constituție referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți nu sunt aplicabile în prezenta cauză.

26. De asemenea, având în vedere argumentele mai sus enunțate, Curtea constată că dispozițiile art. 124 alin. (2), art. 126 alin. (1) și art. 132 alin. (1) din Constituție, ce reglementează îndeplinirea justiției în numele legii, realizarea justiției de către Înalta Curte de Casație și Justiție și de către celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege și, respectiv, desfășurarea activității procurorilor conform principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției, nu sunt aplicabile în prezenta cauză.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Nicolae-Răzvan Micul în dosarele nr. 2.986/277/2015, nr. 2.947/277/2015, nr. 3.090/277/2015 și nr. 3.128/277/2015 ale Judecătoriei Pătârlagele și Marin Frunză în Dosarul nr. 18.018/233/2015 al Judecătoriei Galați și constată că dispozițiile art. 283 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Decizia se comunică Judecătoriei Pătârlagele și Judecătoriei Galați și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința din data de 21 iunie 2016.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **MONA-MARIA PIVNICERU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 611

din 22 septembrie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 85 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 85 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România, excepție ridicată de Bulgok Arif în Dosarul nr. 520/57/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 69D/2016.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, domnul avocat Ioan Rus, cu delegație depusă la dosar. De asemenea, este prezent domnul Fetin Geambulat, traducător autorizat de limba turcă. Lipsește cealaltă parte, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului autorului excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia. Apreciază că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor art. 129 din Constituție, care, în mod greșit, au fost interpretate în sensul că o lege poate să nu reglementeze nicio cale de atac. Arată că nu se poate suprima dreptul unei persoane de a formula o cale de atac împotriva unei hotărâri judecătorești. Susține că instanța de contencios constituțional s-a mai pronunțat în sensul constatării neconstituționalității unor dispoziții de lege care nu reglementau o cale de atac împotriva unor hotărâri judecătorești. Apreciază că măsura returnării unui cetățean străin este o măsură a cărei gravitate determină necesitatea existenței unui dublu grad de jurisdicție.

4. Reprezentantul Ministerului Public arată că instanța de contencios constituțional s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor de lege criticate din perspectiva unor critici similare, respingând excepțiile de neconstituționalitate, ca neîntemeiate. Cu acele prilejuri s-a reținut că dispozițiile de lege criticate oferă posibilitatea străinului interesat de a contesta în justiție legalitatea și temeinicia deciziei de returnare emisă de autoritatea competentă. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că este de competența legiuitorului instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești și a modalității de exercitare a căilor de atac. Totodată, accesul liber la justiție nu presupune accesul la toate structurile judecătorești și la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția.

5. Având cuvântul în replică, avocatul autorului excepției arată că respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată nu împiedică Curtea Constituțională să își reconsidere jurisprudența în sensul admiterii acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

6. Prin Încheierea din 10 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 520/57/2014, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 85 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România**, excepție ridicată de Bulgok Arif, în cadrul unui recurs declarat împotriva sentinței prin care s-a soluționat contestația împotriva deciziei de returnare emise de Serviciul pentru Imigrări Alba.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că din interpretarea dispozițiilor art. 129 din Constituție rezultă că prin lege se pot stabili una sau mai multe căi de atac împotriva unei hotărâri judecătorești, fără a putea fi suprimat dreptul la exercitarea unei căi de atac prin declararea ca definitivă a unei hotărâri judecătorești pronunțate în primă instanță. Apreciază că în cauză sunt aplicabile cele reținute de instanța de contencios constituțional în Decizia nr. 500 din 15 mai 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 118 alin. (3¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, art. 34 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și art. XVII din Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, decizie publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012.

8. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal**, făcând referire la deciziile Curții Constituționale nr. 1.222 din 5 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 19 noiembrie 2010, și nr. 699 din 31 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 29 iulie 2011, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că instanța de contencios constituțional a statuat în mod constant că este de competența exclusivă a legiuitorului instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești și modalitatea de exercitare a căilor de atac, iar principiul accesului liber la justiție presupune posibilitatea celor interesați de a le exercita, în condițiile stabilite prin lege, astfel încât accesul liber la justiție nu presupune accesul la toate structurile judecătorești și la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția. Făcând referire la Decizia nr. 243 din 9 martie 2006, arată că, în materia soluționării cererilor referitoare la regimul străinilor, celeritatea reprezintă un considerent specific major în temeiul căruia legiuitorul a adoptat proceduri speciale, accelerate, fără a periclita însă exercitarea deplină a drepturilor procesuale ale părților. În final, invocă jurisprudența constantă a Curții Constituționale prin care s-a statuat că soluția legislativă criticată este constituțională.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile avocatului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 85 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 5 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare, cu următorul conținut: „*Decizia de returnare prevăzută la art. 83 alin. (1) poate fi contestată în termen de 10 zile de la data comunicării la curtea de apel în a cărei rază de competență teritorială se află structura Inspectoratului General pentru Imigrări care a emis decizia de returnare. Instanța soluționează contestația în termen de 30 de zile de la data primirii acesteia. Hotărârea instanței este definitivă*”.

14. În opinia autorului excepției, dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 129 referitor la folosirea căilor de atac.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că înainte de modificările aduse prin Ordonanța Guvernului nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 640 din 30 august 2014, dispozițiile criticate se regăseau în cuprinsul art. 84 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002. În continuare, Curtea reține că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității soluției legislative criticate de autorul excepției din perspectiva unor critici identice, respingând excepția de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

16. Astfel, prin Decizia nr. 1.222 din 5 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Bulgok Arif în Dosarul nr. 520/57/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 85 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 septembrie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

19 noiembrie 2010, Decizia nr. 699 din 31 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 29 iulie 2011, Decizia nr. 1.304 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 19 decembrie 2011, și Decizia nr. 386 din 24 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 424 din 17 iunie 2011, Curtea a constatat că procedura de soluționare a cererilor în justiție, formulate de străini în temeiul dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002, este o procedură specială și accelerată în care accesul la justiție nu este îngrădit, iar exercitarea deplină a drepturilor procesuale ale părților nu este periclitată. În plus, caracterul definitiv al hotărârilor pronunțate în soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de returnare emise de Oficiul Român pentru Imigrări este justificat de celeritatea cu care acestea trebuie soluționate.

17. Așadar, Curtea a reținut că soluția legislativă criticată nu contravine dispozițiilor constituționale referitoare la garantarea accesului liber la justiție, întrucât textele de lege criticate oferă străinului interesat posibilitatea de a contesta în justiție legalitatea și temeinicia deciziei de returnare emise de autoritatea competentă, cererea sa urmând să fie examinată de o instanță judecătorească independentă și imparțială. Instanța de contencios constituțional a reținut că nu se poate susține nici faptul că sunt nesocotite prevederile art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care garantează dreptul la un recurs efectiv, autorii excepției beneficiind de posibilitatea, valorificată de altfel în mod concret, de a se adresa unei instanțe naționale, în speță curtea de apel.

18. În ceea ce privește critica referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 129 din Legea fundamentală, Curtea Constituțională a statuat că soluția legislativă criticată este în acord cu aceste prevederi constituționale. Curtea a apreciat că sunt de competența exclusivă a legiuitorului instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești și modalitatea de exercitare a căilor de atac, iar principiul accesului liber la justiție presupune posibilitatea celor interesați de a le exercita, în condițiile stabilite prin lege, astfel încât accesul liber la justiție nu presupune accesul la toate structurile judecătorești și la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția.

19. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe a Curții Constituționale, considerentele și soluția deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu opinia majoritară, apreciem că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 85 alin. (1) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România trebuia admisă, iar prevederile legale în discuție trebuiau declarate neconstituționale pentru următoarele considerente:

1. Bogata jurisprudență a Curții Constituționale în această materie nu justifică, prin ea însăși, respingerea excepției. În esență, din lecturarea jurisprudenței sale, rezultă că procedura de soluționare a cererilor în justiție formulate de străini, în temeiul dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002, *este o procedură specială și accelerată, în care accesul la justiție nu este îngrădit, iar exercitarea deplină a drepturilor procesuale ale părților nu este periclitată. În plus, caracterul definitiv al hotărârilor pronunțate în soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de returnare emise de Oficiul Român pentru Imigrări, este justificat de celeritatea cu care acestea trebuie soluționate.*

2. Critica autorului excepției de neconstituționalitate pleacă tocmai de la faptul că împotriva deciziei de returnare emise de Oficiul Român pentru Imigrări există o singură posibilitate, și anume contestarea acesteia la curtea de apel în a cărei rază de competență teritorială se află structura Inspectoratului General pentru Imigrări, care a emis decizia de returnare, în termen de 10 zile de la data comunicării. În aceste condiții, se pune în discuție analiza temeiniciei motivelor pentru care se dispune returnarea străinului, instanța de contencios administrativ făcând o simplă apreciere de legalitate. În plus, împotriva deciziei curții de apel nu există nicio cale de atac. Apreciam că legiuitorul nu

a armonizat dispozițiile criticate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, întrucât trebuia clarificată, mai întâi, natura juridică a actului/deciziei de returnare; dacă acesta este un act administrativ, în mod firesc, persoanei căreia i se adresează trebuie să-i fie recunoscută calea de atac a plângerii la organul ierarhic superior, iar dacă nu este calificat drept un act administrativ, atunci persoanei în cauză trebuie să i se recunoască dublul grad de jurisdicție.

3. În cauza de față, autorului excepției de neconstituționalitate i-a fost emisă decizia de returnare fără ca acesta să săvârșească vreun fapt pentru care se dispune returnarea, în plus, acesta este căsătorit cu o femeie de cetățenie română, cu care are și copii. Prin urmare, structura Inspectoratului General pentru Imigrări ar fi trebuit să facă o analiză mult mai atentă, pentru a nu i se încălca persoanei în cauză drepturi și libertăți fundamentale; o simplă omisiune de a depune unele acte, de exemplu, nu ar trebui, în opinia noastră, în balanță cu protejarea drepturilor și libertăților fundamentale, să justifice expulzarea străinului. Dacă acesta s-ar fi putut adresa cu plângere la organul ierarhic superior, o astfel de analiză era cu siguranță pusă în discuție.

4. Este adevărat că legiuitorul are competența exclusivă de a institui reguli de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești și de a stabili căile de atac, Curtea recunoscând fără echivoc această competență, dar, într-o situație cu implicații atât de mari în planul relațiilor sociale și de familie se impune regândirea soluției legislative în raport cu dispozițiile constituționale ale art. 129 privind folosirea căilor de atac și ale art. 26 referitor la viața intimă, familială și privată și, mai ales, corelarea acestor prevederi cu dispozițiile Legii contenciosului administrativ.

Judecători,

Petre Lăzăroiu

Simona-Maya Teodoroiu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 941946